

QAZAQ UNIVERSITETI

Апталық
1948 жылдың
20 сәуірінен
шыға бастады

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ

WWW.FARABI.UNIVERSITY

№23 (2026) 8 МАУСЫМ 2026 ЖЫЛ

Жасанды интеллект дәуірі: ҚазҰУ ректоры форумда баяндама жасады

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев ҚР Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының 80 жылдығы аясында өткен «Жасанды интеллект дәуірі» атты II жас зерттеушілер форумына қатысты.

Шараның мақсаты – оқушылар арасында ғылыми ойлауды дамыту, шығармашылық бастамаларды қолдау және ғылыми білімді кеңінен насихаттау. Форум барысында қатысушылар жасанды интеллект, цифрлық технологиялар және заманауи ғылымның даму бағыттары бойынша өз ойларын ортаға салып, түрлі ғылыми жобаларын таныстырды.

Іс-шараға ҚР Президентінің жанындағы ҰҒА президенті Ақылбек Күрішбаев, ҚР оқу-ағарту вице-министрі Сергей Компаниец, академияның экс-президенттері, академиктер, бел-

гілі ғалымдар, мемлекет және қоғам қайраткерлері жиналды.

Жиынның ашылу салтанатында Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының президенті, академик Ақылбек Қажығұлұлы Күрішбаев құттықтау сөз сөйледі. Академия президенті өз сөзінде Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2026 жылды Жасанды интеллект және цифрландыру жылы деп жариялауы ғылым саласына жаңа міндеттер жүктейтінін атап өтті. Ақылбек Күрішбаевтың айтуынша, қазіргі таңда академия

отандық ғылым саласын реформалау бойынша жүйелі жұмыстар жүргізіп келеді. Бұл жұмыстың негізгі бағыттарының бірі – жастарды ғылымға тарту, ғылыми кадрларды даярлау және олардың кәсіби біліктілігін арттыру. Академия жанынан Жас ғалымдар кеңесі мен Жас зерттеушілер академиясының құрылуы да осы бағыттағы маңызды қадамдардың бірі ретінде атап өтілді. Сонымен қатар ҚР ҰҒА президенті жас ғалымдар мен жас зерттеушілерді қолдау бағытында атқарылып жатқан жүйелі жұмыстарға тоқталды.

Жалғасы 2-бетте

Ғылым академиясы мен ҚазҰУ-дың Суперкомпьютер орталығы өзара әріптестікті нығайтады

ҚР Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының президенті Ақылбек Күрішбаевқа Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіндегі Суперкомпьютер орталығының қызметі мен мүмкіндігі таныстырылды.

Оқу ордасының Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев жоғары технологиялық құрылғы қазіргі уақытта ауа райын дәл болжау және жер сілкіністерін талдау жұмыстарына қолданылып жатқанын жеткізді. Бұдан бөлек, суперкомпьютердің көмегімен қоғамдық қауіпсіздікті арттыру бағытында да нақты нәтижелерге қол жеткізу мүмкін болып отыр. Атап айтқанда қылмыс деңгейін азайтуға, жол-көлік оқиғаларын талдап, олардың алдын алу шараларын әзірлеуге арналған деректерді өңдеу жұмыстары жүргізілуде.

Өз сөзінде ректор бұл суперкомпьютер университет ғылымы үшін ғана емес, жалпы, елдің инновациялық дамуы үшін де маңызды екенін жеткізді.

Суперкомпьютер бүгінгі таңда күрделі есептеулерді жоғары жылдамдықпен орындауға мүмкіндік беріп, көптеген ғылыми және қол-

данбалы зерттеулердің сапасын арттыруға ықпал етуде.

Жансейіт Түймебаев ҚазҰУ базасындағы суперкомпьютердің мүмкіндігін ҚР Ұлттық ғылым академиясының академиктері де пайдалана алатынын айтты. ҚазҰУ мен академия арасындағы әріптестік байланыс аясында күрделі жұмыстарды бірлесіп атқаруға мол мүмкіндік бар екенін жеткізді.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

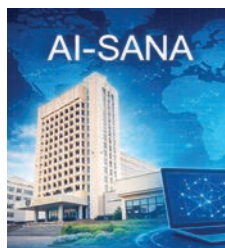
2-бет

Ортақ зерттеулер мен жобаларды орындауға мүмкіндік мол

3-бет

«AI-Sana»: білім мен технологияның жаңа дәуір алаңы

4-бет

Заманауи кітапхана моделін қалай дамытамыз?

Жасанды интеллект дәуірі: ҚазҰУ ректоры форумда баяндама жасады

Басы 1-бетте

Сондай-ақ шарада ҚР ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек пен оқу-ағарту

министрі Жұлдыз Сүлейменованың құттықтау хаттары оқылды.

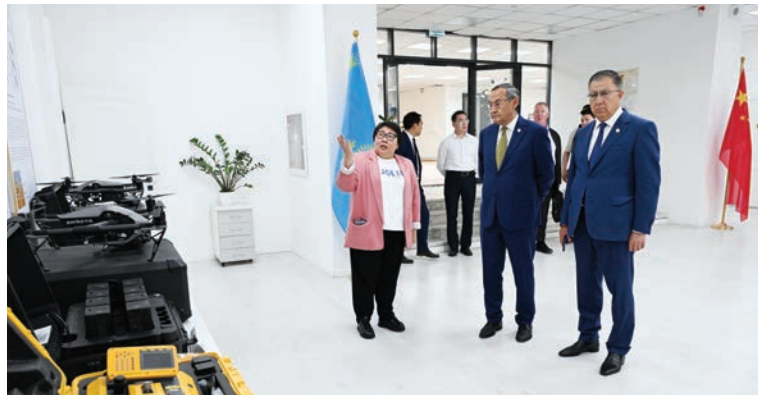
Форум барысында ҚазҰУ ректоры Жансейіт Түймебаев

«Ғылым мен технологияның заманауи бағыттары: жасанды интеллект және цифрлық шешімдер» тақырыбында баяндама жасады. Оқу ордасының басшысы ҚазҰУ-да жасанды интеллект пен робототехника бағытында атқарылып жатқан жұмыстарға тоқталып, нәтижелері туралы баяндады.

«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ – жас ұрпаққа болашақтың білімін, ғылымын, технологиясын ұсынатын жетекші оқу орны. Университетте жасанды интеллект, суперкомпьютерлік есептеулер, робототехника, дрон технологиясы, нейроғылым, энергетика және цифрлық шешімдер бағытында нақты жобалар жүзеге асырылуда. Бұл жобалар жай ғана ғылыми жетістік емес, ертеңгі ұрпаққа берілетін үлкен мүмкіндік», – деді ректор.

ҚР Президентінің жанындағы Ұлттық ғылым академиясының президенті Ақылбек Күрішбаев Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетіндегі «Қашықтан зондау технологиясы және қолдану» қазақ-қытай зертханасының қызметімен танысты.

Ортақ зерттеулер мен жобаларды орындауға мүмкіндік мол

Академия басшысына зертхананың ғылыми-зерттеу бағыттары, техникалық мүмкіндіктері мен атқарылып жатқан жобалары туралы ақпарат берілді.

Зертхана заманауи спутниктік деректер мен қашықтан зондау технологияларын пайдалана отырып, қоршаған орта жағдайын мониторингтеуге, табиғи ресурстарды тиімді басқаруға және экологиялық қауіптерді алдын ала болжауға бағытталған маңызды жұмыстар жүргізеді.

Мұнда университет ғалымдары су тапшылығы мәселесін, құрғақшылықтың ауыл шаруашылығына әсерін, сондай-ақ жердің құнарсыздануы мен тозу үдерістерін кешенді түрде зерттеп, ғылыми негізделген талдау жасайды. ҚазҰУ-дың Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев университеттің ғылыми әлеуетіне тоқталып, Ұлттық ғылым академиясымен бірлескен жобаларды жүзеге асыруға дайын екенін жеткізді.

«Зертхана Орталық Азия бойынша жұмыс істейтін, табиғат ресурстарына мониторинг жүргізетін жалғыз орталық.

Сондықтан бұл зертхана ғылыми зерттеулердің орны ғана емес, Орталық Азиядағы қоршаған ортаны тұрақты дамытудың басты хабы. Университет ғалымдарының әлеуеті мен академияның ғылыми мүмкіндіктерін біріктіру арқылы көптеген өзекті мәселелерді шешуге бағытталған ортақ зерттеулер мен жобаларды жүзеге асыруға болады», – деді ректор.

Нұрсұлтан ЖЕКСЕНБАЕВ

ЖОО мен құқық жүйесі арасындағы байланыс артады

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректор Жансейіт Түймебаев Алматы қаласы Әділет департаментінің басшысы Ернар Сәйдімбекпен кездесу өткізді.

Кездесу барысында екі тарап жоғары білім беру саласы мен құқықтық жүйе арасындағы өзара ықпалдастықты күшейту мәселесін талқылады. Университет пен Әділет департаменті арасындағы ұзақ мерзімді серіктестікті дамыту, құқықтық мәдениетті арттыру және заң саласында білікті кадрлар даярлау бағыттары негізгі назарға алынды.

Сондай-ақ студенттердің тәжірибелік даярлығын жетілдіру мақсатында бірлескен жобаларды жүзеге асыру, өндірістік тәжірибе базаларын кеңейту және тағылымдамадан өту мүмкіндіктерін арттыру жө-

нінде пікір алысты. Құқық саласындағы заманауи өзгерістерді ескере отырып, білім беру бағ-

дарламаларын жаңарту және оларды тәжірибемен ұштастыру қажеттігі де айтылды.

Келіссөз нәтижесінде тараптар алдағы уақытта өзара ынтымақтастықты нақты жобалар арқылы тереңдетуге дайын екендерін білдіріп, бірлескен жұмыс бағыттарын одан әрі дамытуға келісті.

Нұрсұлтан БАЗАРБАЙҰЛЫ

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде қабылдау комиссиясы ресми түрде өз жұмысын бастады. ҚазҰУ жаңа оқу жылында білім мен ғылымға ұмтылған жастарды қабылдауға дайын.

2026-2027 оқу жылына құжат қабылдау рәсімінің ашылу салтанатына Басқарма мүшесі – академиялық мәселелер бойынша проректор Алина Галеева қатысып, қабылдау комиссиясының жұмысына тоқталды. Өз сөзінде проректор талапкерлерге сапалы әрі тиімді қызмет көрсетудің маңыздылығын атап өтіп, талапкерлерге сәттілік тіледі.

Биыл білім беру бағдарламасының құрылымы бакалавр-

риат деңгейінде «Тау-кен ісі және пайдалы қазбаларды өндіру», «Жалықаралық экономикалық қатынастар», «Қоғаммен байланыс», «Жылу энергетикасы», «Математикалық және компьютерлік модельдеу» және «Сәулет» бағытымен толықты.

Қабылдау комиссиясы күн сайын сағат 09:00-ден 18:00-ге дейін, ал сенбі күндері 09:00-ден 14:00-ге дейін жұмыс істейді. Комиссия құрамына факультет мамандары, тәжірибелі оқытушылар және декан орынбасарлары кіреді. Олар талапкерлерге бакалавриат, магистратура және докторан-

тура білім беру бағдарламалары бойынша жан-жақты

кәсіби кеңес беріп, қажетті ақпарат ұсынады.

Қабылдау комиссиясының жұмысы басталды

Қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы Қарлығаш Боранқұлова талапкерлерге қолайлы жағдай жасау мақсатында комиссия мүшелері онлайн және офлайн форматта сапалы әрі жедел қызмет көрсететінін жеткізді.

ҚазҰУ-дың оқу бағдарламалары туралы толық ақпаратты университеттің ресми сайтынан farabi.university.kz алуға болады. Өзекті жаңалықтар мен хабарламалар күн сайын сайтта және әлеуметтік желі @kaznu_talarker парақшаларында жарияланады.

Құжаттар ҚазҰУ кампусында орналасқан «Керемет» студенттерге қызмет көрсету орталығында, Әл-Фараби даңғылы, 71/21 мекенжайында қабылданады.

Еңлік АҚЖІГІТ

XXI ғасыр – жасанды интеллект дәуірі. Әлемдік технологиялық даму қарқыны бұрын-соңды болмаған деңгейге жетіп, адам өмірінің барлық саласына цифрлық шешімдер белсенді енгізілуде. Бүгінде жасанды интеллект тек IT саласының құралы ғана емес, экономика, ғылым, медицина, білім берудің және өндірістің негізгі қозғаушы күшіне айналып отыр. Осындай жаһандық өзгерістер жағдайында Қазақстан да инновациялық дамудың жаңа кезеңіне қадам басып, цифрлық трансформацияны ұлттық басымдық ретінде айқындауда.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өз жолдауларында елімізді Орталық Азиядағы жетекші IT-хабқа айналдыру, жасанды интеллект технологияларын дамыту және жастардың цифрлық сауаттылығын арттыру мәселесіне ерекше назар аударып келеді. Бұл тек технологиялық ілгерілеу ғана емес, елдің интеллектуалдық әлеуетін күшейтетін стратегиялық бағыт.

Осы маңызды міндеттерді жүзеге асыру жолында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде қолға алынған «AI-Sana» жобасының орны ерекше. Бұл – білім мен ғылымды, технология мен тәжірибені тоғыстырған жаңа буын платформасы. Жоба жасанды ин-

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде дәстүрлі Түлектер күні аталып өтті. Жыл сайын ұйымдастырылатын бұл игі шара оқу орны мен түлектер арасындағы байланысты нығайтып, тәжірибе алмасуға, жаңа серіктестік орнатуға және болашақ бастамаларға жол ашуға ықпал етеді.

Дәстүрлі шараның бір ерекшелігі – түлектер университет қабырғасында алған біліміне, өмірлік бағыт сілтеген, әрдайым қолдау білдірген сүйікті профессорлар мен ұстаздарға алғыс ретінде оқу ордасына айтулы сый жасайды. Жиынға жиналған қауым сондай қуанышты сәттің куәсі болды. Ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінде жаңа оқу аудиториясының салтанатты ашылу рәсімі өтті. Аудитория факультет түлегі, «Компьютерлік ғылымдар» білім беру бағдарламасының магистранты Ислам Әбдімәжиттің қолдауымен жабдықталды. Жобаға M9 Projects & Investments компаниясы демеушілік көрсетіп, заманауи талаптарға сай оқу кеңістігін қалыптастыруға үлес қосты.

Жаңа аудиторияның ашылуы университет түлектерінің оқу орнына деген құрметі мен жауапкершілігінің айқын көрінісі болды. Бұл бастама жастардың сапалы білім алуына жағдай жасап қана қоймай, олардың кәсіби дамуына да оң әсерін тигізеді. Білім беру үдерісінде заманауи техноло-

«AI-Sana»: білім мен технологияның жаңа дәуір алаңы

теллект саласында терең білім алуға ұмтылған студенттерге заманауи мүмкіндіктер ұсынып, оларды болашақтың кәсіби маманы ретінде қалыптастыруды мақсат етеді.

«AI-Sana» жобасының халықаралық деңгейдегі маңызын айқындай түскен маңызды оқиғалардың бірі – бағдарлама әзірлеушісі, танымал ғалым Пол Киммен өткен кездесу болды. Кездесу барысында жобаның негізгі мақсаттары, жасанды интеллект саласындағы жаһандық үрдістер және білім беру жүйесіндегі жаңа мүмкіндіктер кеңінен талқыланды. Пол Ким өз сөзінде бүгінгі жастар үшін жасанды интеллект саласындағы білімнің маңыздылығын ерекше атап өтіп, қазақстандық студенттердің әлеуетіне жоғары баға берді. Оның айтуынша, технологиялық сауатты, жаңашыл ойлайтын жас буын – кез келген елдің бәсекеге қабілеттілігін айқындайтын басты күш. Мұндай мазмұнды кездесулер студенттердің мотивациясын арттырып қана қоймай, олардың халықаралық деңгейдегі ғылыми және кәсіби ортаға бейімделуіне жол ашады.

«AI-Sana» аясында білім алушылар тек теориялық біліммен шектелмейді. Курс барысында олар жасанды интеллектің негізгі қағидаларын меңгеріп қана қоймай, практикалық тапсырмаларды орындап, заманауи технологиялармен

жұмыс істеу дағдыларын қалыптастырады. Сонымен қатар қатысушылар өздерінің инновациялық жобаларын ұсынып, идеяларын нақты өнімге айналдыруға мүмкіндік алады. Бұл өз кезегінде студенттердің стартап жобаларға, түрлі хакатондар мен инновациялық байқауларға белсенді қатысуына жол ашып, өз бастамаларын жүзеге асыруға үлкен серпін береді. Мұндай тәжірибе олардың шығармашылық қабілетін дамытып қана қоймай, кәсіпкерлік ойлау мен жауапкершілік мәдениетін қалыптастырады.

Бүгінде жасанды интеллект медицинада ауруларды ерте

анықтауға, ауыл шаруашылығында өнімділікті арттыруға, қаржы саласында төуекелдерді болжауға, білім беру жүйесінде жекелендірілген оқыту әдістерін енгізуге мүмкіндік беріп отыр. Сондықтан «AI-Sana» жобасы тек IT мамандарын даярлауға бағытталған бастама емес, ол – түрлі салаларда технологияны еркін қолдана алатын әмбебап кәсіби буынды қалыптастырудың маңызды тетігі.

Қазіргі еңбек нарығы мамандардан тек диплом емес, нақты дағды мен технологиялық сауаттылықты талап етеді. Осы тұрғыдан алғанда, «AI-Sana» студенттердің бәсекеге қабілеттілігін арттырып,

халықаралық стандарттарға сай кәсіби дайындық алуына мүмкіндік береді. Бағдарламаны сәтті аяқтаған қатысушылардың халықаралық сертификаттарға ие болуы олардың болашақ мансабына берік негіз қалайды.

Білім беру жүйесіндегі цифрлық трансформация – уақыт талабы. Дәстүрлі оқыту тәсілдері жаңа технологиялармен ұштасқанда ғана сапалы нәтиже береді. «AI-Sana» осы өзгерістердің нақты көрінісі ретінде университет қабырғасындағы инновациялық ортаны қалыптастырып, студенттерді зерттеуге, ізденуге және жаңалық ашуға ынталандырады.

Әлемдік тәжірибе көрсеткендей, жасанды интеллекті дамытуға инвестиция салған мемлекеттер болашақ экономиканың көшбасшысына айналуға қадам бастады. Қазақстан да бұл үдерістен шет қалмай, жоғары оқу орындарында жаңа зертханалар ашып, халықаралық серіктестікті күшейтіп келеді. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да жүзеге асып жатқан «AI-Sana» жобасы – осы стратегиялық қадамдардың нақты жемісі.

Жасанды интеллект – болашақтың тілі. Ал сол тілді бүгін меңгерген жастар – ертеңгі елдің интеллектуалдық тірегі. Сондықтан «AI-Sana» жобасы – тек білім беру бастамасы емес, ол Қазақстанның цифрлық болашағына салынған инвестиция.

«AI-Sana» – білім мен технологияның тоғысқан тұсы, ғылым мен болашақтың түйіскен алаңы. Бұл – жаңа дәуірге сенімді қадам басқан жас ұрпақтың мүмкіндіктер мекені.

Ұрпақтар сабақтастығы болашақ бастамаларға жол ашады

гияларды пайдалану бүгінгі күннің басты талаптарының бірі болғандықтан, мұндай жобалардың маңызы ерекше.

Салтанатты рәсім барысында ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультетінің басшылығы түлектердің университет өміріне белсенді араласуының маңыздылығын атап өтті. Түлектердің қолдауымен жүзеге асқан әрбір жоба білім сапасын арттыруға, материалдық-техникалық базаны нығайтуға және студенттердің мүмкіндіктерін кеңейтуге бағытталған. Осы тұрғыдан алғанда жаңа оқу кабинеті білім мен тәжірибенің сабақтастығын көрсететін маңызды нысанға айналды.

Іс-шара барысында қонақтар факультеттің ғылыми-инновациялық инфрақұрылымымен де танысты. Олар зертханаларды аралап, жүзеге асырылып жатқан ғылыми жобалар мен зерттеу бағыттары туралы ақпарат алды. Қонақтардың ерекше назарын аударған нысандардың қатарында өнеркәсіптік зерттеулерге бағытталған зертханалар мен жасанды интеллект технологияларын дамытуға арналған орталықтар болды.

Сонымен қатар қатысушылар еліміздегі алғашқы портативті кванттық компьютерді әзірлеумен айналысатын Quantum AI Laboratory зертханасының жұмысымен танысты.

Зертхана мамандары жүргізіліп жатқан ғылыми зерттеулердің ерекшеліктері туралы баяндап, жаңа технологиялардың болашағы жөнінде пікір алысты. Бұл бағыттағы жұмыстар университеттің ғылыми әлеуетінің жоғары деңгейде екенін тағы бір мәрте дәлелдеді.

Кездесу барысында түлектер студенттермен еркін форматта сұхбат құрып, өздерінің кәсіби тәжірибелерімен бөлісті. Олар еңбек нарығындағы талаптар, мансаптық даму жолдары, кәсіби дағдыларды жетілдіру және заманауи технологиялардың мүмкіндіктері туралы ойларын ортаға салды. Мұндай кездесулер студент-

тердің болашақ мамандықтарына деген қызығушылығын арттырып, олардың кәсіби бағдарын нақтылауға көмектеседі.

Түлектердің өмір жолы – университетте алған білімнің нәтижесін көрсететін жарқын мысал. Бүгінде оқу орнының түлектері мемлекеттік қызметте, ғылымда, бизнесіте, ақпараттық технологиялар саласында және өндірісте табысты еңбек етуде. Олардың жетістіктері университет үшін үлкен мақтаныш. Сондықтан

әрбір түлектің жетістігі оқу орнының абыройын арттырып, жас буынға үлгі болады.

Түлектер күні – мерекелік кездесу ғана емес, ұрпақтар сабақтастығын нығайтатын маңызды алаң. Бұл күні әртүрлі буын өкілдері бас қосып, ортақ естеліктермен бөліседі. Студенттік шақтағы қызықты оқиғалар мен ұмытылмас сәттер қайта жаңғырып, ерекше әсер сыйлайды.

Бүгінгі таңда Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті халықаралық деңгейде танылған жетекші жоғары оқу орындарының бірі. Университет білім беру сапасын жетілдіру, ғылыми зерттеулерді дамыту және инновациялық жобаларды жүзеге асыру бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіп келеді. Бұл жетістіктердің қалыптасуына түлектердің де қосқан үлесі зор.

Түлектер күні аясында айтылған әрбір пікір мен ұсыныс университеттің әрі қарай дамуына жаңа серпін береді. Түлектер мен университет арасындағы ынтымақтастықтың нығаюы жаңа жобалардың жүзеге асуына, ғылыми-зерттеу жұмыстарын дамытуға және студенттердің кәсіби мүмкіндіктерін кеңейтуге ықпал етеді.

Айгерім САМЕТОВА,
ақпараттық технологиялар және жасанды интеллект факультеті деканының орынбасары

Мемлекет басшысының «Кітап оқу мәдениетін дамыту және зерделі ұлт қалыптастыру жөніндегі шаралар туралы» жарлығы – елдің интеллектуалдық әлеуетін арттыруға бағытталған маңызды бастама.

Жарлықтың негізгі мәні – кітап оқуды насихаттау, «Кітап және кітапхана ісі туралы» заң қабылдау. Сондай-ақ ұлттық цифрлық бірыңғай жүйені қалыптастыру жөніндегі жарлықта айқындалған ұсыныстар кітапхана саласын жүйелі жаңғыртуға бағытталған маңызды стратегиялық қадам екенін айту орынды. Аталған бастамалар кітапхана ісінің нормативтік-құқықтық негізін нығайтып қана қоймай, ақпараттық ресурстарды цифрландыру, бірыңғай ақпараттық кеңістік қалыптастыру және кітапханалық қызметтердің қолжетімділігін арттыру арқылы сала дамуына жаңа серпін береді.

Жарлықта белгіленген міндеттер мен іс-шараларды жүзеге асыру кітапханалық қауымдастыққа зор жауапкершілік жүктеп отыр.

Президент жарлығы аясында мәдениет, білім беру және инновациялар салаларындағы мемлекеттік саясаттың басым бағыттары болып айқындалған міндеттердің бірі – оқырмандарға арналған заманауи инфрақұрылымды дамыту, яғни цифрлық құралдарды кеңінен қолдана отырып, жаңа форматтағы кітапханалар, қоғамдық кеңістіктер құру.

Осы ретте, Әл-Фараби кітапханасы да Президент бастамасын жүзеге асыруда өз үлесін қосып, кітап оқу мәдениетін насихаттау мен зиялы ұлт пен білімді ұрпақ қалыптастыру жолында маңызды қызмет атқарады.

1934 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ғылыми кітапханасының университетпен қатар іргесі

Заманауи кітапхана моделін қалай дамытамыз?

қаланып, қазіргі кезде Қазақстандағы жетекші жоғары оқу орны кітапханаларының бірі екені көпшілікке аян. Университеттің ғылыми-білім беру қызметімен қатар дамып келе жатқан кітапхана бүгінде заманауи ақпараттық, мәдени және зияткерлік орталыққа айналды.

2012 жылы кітапхана жалпы аумағы 17 846,1 м² заманауи бес қабатты жаңа ғимаратқа көшірілді. 2014 жылы кітапханаға ұлы ойшыл әл-Фараби есімі берілді. Бұл кітапхананың ғылыми-рухани маңызын айқындайтын маңызды қадам болды.

Бүгінгі таңда Әл-Фараби кітапханасы университеттің құрылымдық бөлімшесі ретінде білім алушыларды, оқытушы-профессорлық құрам мен қызметкерлерді оқу және зерттеу үдерістеріне қажетті ақпараттық-кітапханалық ресурстармен қамтамасыз етеді.

Президент жарлығындағы жаңа форматтағы кітапханалар, көпфункционалды қоғамдық кеңістіктер құруды, заманауи ақпараттық жүйелер мен сервистер ендіруді қоса алғанда, оқырман инфрақұрылымын жаңғыртуды қамтамасыз ету басты міндеттердің бірі болып отыр. Аталған міндетке Әл-Фараби кітапханасы қоры толық сәйкес келеді.

Кітапхана 2 миллионнан астам әдебиет қорын қамти отырып, мұнда пайдаланушыларға Springer, Scopus, ScienceDirect, Oxford, Wiley, JoVE сияқты халықаралық ғылыми деректер базаларына қолжетімділік ұсынылған. Соңғы жылдары кітапхана қызметін цифрландыру және ақпараттық инфоқұрылымдарды жаңғырту мақсатында кең көлемді жұмыстар жүргізілді. Мәселен, мобильді құрылғылар арқылы пайдалануға болатын электрондық

оқырман билеті енгізілді. Бұл жүйе арқылы оқырмандар алынған кітап жайлы ақпарат алып, электрондық каталог пен университеттің «Универ» жүйесіне тікелей кіре алады.

Сонымен қатар кітапханада UniKeeper PRO автоматтандырылған сақтау және брондау жүйесі іске қосылған. Бұл жүйе кітаптарды тәулік бойы қайтаруға, сондай-ақ онлайн брондау, жеке заттарды сақтауға және мобильді құрылғыларды қуаттауға, қазақ тіліндегі аудио-сүйемелдеуге мүмкіндік береді.

Кітапхананың сайты да қазіргі заман талаптарына сай жетілдірілген. Сайтта «Нашар көретіндерге арналған нұсқа», «Инклюзивті білім беру» бөлімдері ашылған және онлайн платформалар мен оқыту видеоматериалдары қолжетімді. Интернет арқылы электрондық қызметтерді кез келген уақытта пайдалану мүмкіндігі оқырмандарға қолайлы жағдай жасап, қызмет көрсету сапасын арттырып отыр.

Әл-Фараби кітапханасының инфрақұрылымы да қазіргі заманауи талаптарға сәйкес жабдықталған. Кітапханада 700 орындық дәстүрлі оқу залы, 270 орындық электрондық кітапхана залы, сирек кітаптар мен қолжазбалар қоры бар. Сонымен қатар кітапханада диссертация залы, Тұңғыш

Президент залы, Әл-Фараби орталығы мен музейі, көрме холлы, бірнеше конференц-зал және кафе жұмыс істейді.

Ерекше атап айтатын болсақ, академик Ә.Дербісәлі атындағы XVIII-XXI ғасырларға жататын сирек және құнды кітаптар мен қолжазбалар залындағы зерттеулер ғылыми тұрғыдан ерекше құндылыққа ие. Сондай-ақ кітапхана жанындағы Әл-Фараби орталығы ғұламаның ғылыми еңбектерін зерттеумен жүйелі түрде айналысады.

Кітапхананың құрамында қорды толықтыру мен сервистік қолдау, ақпараттық қызметтермен қатар, кітапханалық технологиялар басқармалары, даму және коммуникациялар, цифрландыру орталықтары қызмет атқарады.

Қазіргі таңда Әл-Фараби кітапханасы университеттің маңызды ақпараттық-білім беру және мәдени орталығы ретінде сапалы білім мен ғылымды дамытуға өз үлесін қосып отыр. Кітапхана факультеттер, кафедралармен тығыз байланыс орнатып, білім алушылар мен оқытушылардың сұраныстарын зерттеп, тұрақты түрде жаңа түскен әдебиеттер көрмесін ұйымдастырып отырады. Сондай-ақ еліміздің жоғары оқу орындарымен ынтымақтастықты дамыту бағытында жүйелі жұмыстар жүргізуде.

Президент бастамасын қолдау мақсатында Әл-Фараби кітапханасында жарлықта қойылған міндеттерді іске асыруға арналған жұмыс жоспары мен жол картасы әзірленуде. Оның ішіне жасанды интеллект дәуірінде заманауи кітапхана моделін дамыту, электрондық ресурстарды кеңейту және

ғылыми ақпаратқа қолжетімділікті арттыру бойынша шаралар кіреді. Сонымен қатар университет кітапханасы оқырмандардың кітапқа қызығушылығын арттыру, оқу мәдениетін қалыптастыру, ұлттық және әлем әдебиетін насихаттау бағытындағы жобаларды жүйелі түрде жүзеге асыруды жалғастырады.

2027 жылы кітапханамызда Кітапханашы және Ұлттық кітап күніне арналған халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өткізу жоспарланып отыр. Аталған іс-шара кітапхана ісін дамыту, кәсіби тәжірибе алмасу және оқу мәдениетін насихаттау бағытындағы маңызды алаң болмақ.

Қорыта айтқанда, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ кітапханасы – қалыптасқан дәстүрлі кітапхана қызметін қазіргі замандағы цифрлық технологиялармен үйлестіре отырып, ғылым мен білім саласындағы жетекші ақпараттық-білім беру және мәдени орталықтардың бірі ретінде даму үстінде. Бүгінгі таңда кітапхана ғылыми-зерттеу қызметі мен оқу үдерісін сапалы ақпараттық ресурстармен қамтамасыз етумен қатар, кітап оқу мәдениетін насихаттау, зиялы ұлт пен білімді ұрпақ тәрбиелеу және рухани құндылықтарды дөріптеу ісіне де елеулі үлес қосуда.

Президент жарлығы аясында кітапхана қызметін жаңғырту, цифрлық инфрақұрылымды жетілдіру, электрондық ресурстарды кеңейту және оқырман сұранысына бейімделген заманауи кітапхана моделін қалыптастыру бағытындағы жұмыстар алдағы уақытта да жалғасын табады.

Осылайша Әл-Фараби кітапханасы ЖИ дәуірінде дәстүрлі кітапхана қызметін заманауи цифрлық технологиялармен ұштастыра отырып, білім мен ғылым кеңістігіндегі маңызды орталықтардың бірі ретінде дамуын жалғастыруда.

Жадыра АРЕКЕНОВА,
Әл-Фараби кітапханасының директоры

Қазіргі жаһандану жағдайында халықаралық ғылыми тағылымдамалар жас зерттеушілердің кәсіби және ғылыми әлеуетін арттырудың маңызды тетіктерінің біріне айналып отыр. Академиялық ұтқырлық ғылыми тәжірибе алмасуға, халықаралық ғылыми ортада жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыруға, заманауи зерттеу әдістерін меңгеруге және шетелдік ғылыми мектептердің тәжірибесін игеруге мүмкіндік береді.

Мен Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Экономика және бизнес жоғары мектебінің «Экономика» білім беру бағдарламасының 2-курс докторантымын. Таяудада Испания Корольдігінің Сантьяго-де-Компостела қаласында орналасқан Сантьяго-де-Компастело университетінің (USC) Галисия зерттеулері және даму институтында (IDEGA) халықаралық ғылыми тағылымдамадан өттім.

Ғылыми тағылымдама шет-

Жас ғалымның ғылыми-зерттеу әлеуетін жетілдіру маңызды

елдік ғылыми жетекші Мануэль Фернандес-Греланың жетекшілігімен ұйымдастырылды. Тағылымдама барысында экономика, цифрландыру, шағын және орта бизнесті дамыту салалары бойынша ғылыми-зерттеу жұмыстары жүргізілді. Сонымен қатар халықаралық ғылыми тәжірибелерді зерделеу арқылы заманауи экономикалық үрдістерді талдау бағытында теориялық және практикалық білім жетілдірілді.

Тағылымдама аясында шетелдік ғылыми жетекшімен бірлескен ғылыми жұмыстар атқарылды, ҚР Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті (ККСОН) ұсынған ғылыми басылымдарға және халықаралық Scopus деректер базасына енген журналдарға ғылыми мақалалар дайындалды. Бұл жұмыстар ғылыми зерттеу сапасын арттыруға, академиялық жазу дағдыларын жетілдіруге және халықаралық жарияланым талаптарын меңгеруге мүмкіндік береді.

Сондай-ақ университет

кітапханалары мен электрондық ғылыми каталогтар арқылы докторлық диссертация тақырыбына байланысты ғылыми әдебиеттер, статистикалық мәліметтер және аналитикалық материалдар жинақталды. Халықаралық ғылыми базалармен жұмыс жасау тәжірибесі

зерттеу жұмысының ғылыми-әдістемелік негізін күшейтіп, зерттеу тақырыбын тереңірек талдауға жағдай жасады.

Сантьяго-де-Компостела университетіндегі ғылыми тағылымдама еуропалық ғылыми-зерттеу жүйесімен танысуға, халықаралық ғылыми ынтымақ-

тастықты нығайтуға және заманауи экономикалық зерттеу әдістерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік берген маңызды академиялық тәжірибе болды. Алынған білім мен тәжірибе отандық ғылымды дамытуға, сондай-ақ цифрлық экономика жағдайындағы ғылыми зерттеулердің сапасын арттыруға өз үлесін қосады.

Тағылымдама қорытындысы бойынша маған ғылыми тағылымдамадан өткенім туралы ресми сертификат табысталып, шетелдік ғылыми жетекшінің оң пікірі берілді. Сонымен бірге атқарылған ғылыми жұмыстар бойынша қорытынды есеп дайындалып, тиісті түрде бекітілді.

Халықаралық ғылыми тағылымдамалар жас ғалымдардың кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға, ғылыми әлеуметін арттыруға және халықаралық ғылыми байланыстарды дамытуда маңызды рөл атқарады. Мұндай академиялық тәжірибелер отандық ғылымның халықаралық деңгейде дамуына және бәсекеге қабілетті ғылыми кадрларды даярлауға ықпал етеді.

Жеңіс АНТАЕВ,
«Экономика» мамандығының 2-курс докторанты

Отандық география, топырақтану және агроэкология ғылымының тарихында өзіндік өшпес қолтаңбасын қалдырған бірегей тұлға, биология ғылымының докторы, профессор Жекен Үмбетқұлұлы Мамытовтың есімі мен ол негізін қалаған іргелі ғылыми мектеп бүгінгі таңда заманауи геокеңістіктік технологиялар аясында жаңа мазмұнда жалғасын тауып келеді. Профессор Ж.Мамытов – өміршеңдігі мен стратегиялық маңызы уақыт өткен сайын артып келе жатқан Қазақстандағы Ландшафттарға бейімделген егіншілік жүйесінің (АЛСЗ) ғылыми мектебінің негізін қалаушы ірі ғалым. Ұстаздың ғылыми пайымы мен тәлімін алған шәкірттері ретінде біз бүгінде осы мектептің идеялық ізбасарлары мен ізін жалғастырушылары болып табыламыз.

Профессор Ж.Мамытовтың ең басты ғылыми аманаты – жер мен топырақтың деградацияға ұшырамай, биосферадағы табиғи қызметін толық орындауын қамтамасыз ету, топырақ құнарлылығын ұлт пен мемлекеттің стратегиялық байлығы ретінде құқықтық тұрғыдан қорғау болды.

Осы аманатқа адалдық таныту мақсатында Түлектер күнінде Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың география және табиғатты пайдалану факультетінде топырақтануға мамандандырылған арнайы атаулы аудитория ашылды. Бұл оқу аудиториясы профессор Ж.Мамытов негізін салған ғылыми мектептің заманауи деңгейдегі тікелей және заңды жалғасы болып табылады. Арнайы аудитория аясында біз жас ғалымдар, докторанттар мен магистранттардың басын қосып, топырақ құнарлылығының мониторингі, жер ресурстарының деградациялануын модельдеу және агроландшафттарды оңтайландыру бағытында іргелі және қолданбалы ғылыми-зерттеу жобаларын жаңа цифрлық форматта жүзеге асыратын боламыз.

Көпжылдық еңбегі үшін «Еңбектегі ерлігі үшін» (2009), «Еңбек ардагері» (1999) медалдарымен марапатталған. Топырақ құнарлылығын ұлт пен мемлекеттің байлығы деп санаған бірегей ғалымның ғылыми мұрасы мен пайымды идеялары жаңа форматтағы ғылыми-оқу орталығы арқылы еліміздің география және агроэкология ғылымының болашақ зияткерлік әлеуетін арттыруға және ұстаз салған сара жолды нық жалғастыруға қызмет ете бермек.

Ұлы ұстаздың ғалымдық бітімі мен қайраткерлік тұлғасы оның мағыналы да күрделі өмір жолынан бастау алады. Жекен Үмбетқұлұлы 1939 жылдың 9 мамырында Алматы облысы Жамбыл ауданының Қастек ауылында жылқышы әулетінің отбасында дүниеге келген. Сегіз жасына дейін қысы-жазы көшпенділердің киіз үйінде тұрып, табиғаттың тылсым сырымен ерте есейді. Әкесі 1943 жылы Отан соғысынан оралмаған соң, ол әкесінің үлкен

Бұл үрдіс кейіннен шәкірттері арқылы наноагромелиоративтік әдістерге ұласып, еліміздің бірнеше облысында кеңінен қолданыс тапты.

Ұстаздың ғылыми қағидаттары тек дәстүрлі топырақ биохимиясымен шектелмей, аумақтық талдау мен агроэкологиялық бағалау үдерістеріне жаңа әдістемелік көзқарастар әкелді. Ол 200-ден астам ғылыми жарияланымның, 5 монография мен 16 авторлық куәліктің (патенттердің) иегері атанды.

Ұлы ұстаздың өшпес ізі:

профессор Жекен Мамытовтың ғылыми мектебі

ағалары Мамыт пен Байғарының тәрбиесінде өсті.

1948 жылы Тарғап ауылында бірінші сыныпқа барып, 1957 жылы Ұзынағаш ауданында онжылдықты бітірді. Мектепте оқушылар комитетінің төрағасы бола жүріп, ұстаздарының ықпалымен Абай атындағы Қазақтың мемлекеттік педагогикалық институтының жаратылыстану-география факультетіне оқуға түсті. Университет қабырғасында үздік оқып қана қоймай, қоғамдық жұмыстарға белсене араласты: курс комсомол бюросының хатшылығынан бастап, институт комсомол комитетінің бірінші хатшысына дейін сайланды. Оған сол кезде сирек берілетін «В.И. Ленин атындағы стипендия» тағайындалды.

Жекен Үмбетқұлұлының ұйымдастырушылық таланты ерте танылды. Кейіннен бүкіл Кеңес Одағына тараған дайындық курстарының (жұмысшылар факультеті) негізін қалауға мұрындық болғаны үшін 1959 жылы Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесінің Құрмет грамотасымен марапатталды. Сондай-ақ ол тау туризмімен белсенді айналысып, спорт шеберіне кандидат атанды және бүгінге дейін маңызын жоймаған «Алматы – Ыстықкөл» (Қастек-Сарыжазық асуы арқылы) және «Алматы – Аяққалқан» туристік маршруттарын алғашқылардың бірі болып әзірледі.

Институтты бітірген соң, Зоология кафедрасының оқытушысы болған жас маман академик М.Ғабдуллиннің ұсынысымен Қазақстанда тұңғыш рет «Педагог» тұрғын үй-құрылыс кооперативін ұйымдастырып, қарапайым халықтың пәтерлі болуына жол ашты. Осы ерен еңбегі үшін Қазақстанның КОКП ОК бірінші хатшысы

Д.Қонаевтың өз қолынан алғыс хат пен ақшалай сыйлық алды.

1964 жылы ҚазКСР ҒА Топырақтану институтының аспирантурасына жіберіліп, 1968 жылы Отырар даласының топырақ микрофлорасы бойынша кандидаттық диссертациясын сәтті қорғады. Ғалым Қазақстанда алғашқылардың бірі болып электрондық, фазалы-контрастық, люминесценттік микроскопия мен газды-сұйықтық хроматография әдістерін өндіріске енгізді. Оның бүкіл ғылыми ғұмыры осы Топырақтану институтымен байланысып, аспиранттан өзі құрған «Топырақ биохимиясы» зертханасының меңгерушісіне дейінгі даңқты жолдан өтті.

1993 жылы Мәскеу қаласында «Қазақстанның күріш өсірілетін топырақтарының, суаратын суларының сілтілігі және оны реттеу әдістері» тақырыбында докторлық диссертациясын қорғап, аридті аймақтардың топырақтарындағы тұздану мен сілті түзілу процестерінің табиғатын ашып, классикалық тұжырымдарға үлкен ғылыми түзетулер енгізді.

Ғалымның В.А.Ковда, Е.Н.Мишустин, Н.П.Панов секілді КСРО-ның әлемге әйгілі академиктерімен достық қарым-қатынаста болуы оның ғылыми салмағын көрсетеді. Ол Мәскеу мемлекеттік университеті мен К.Тимирязев академиясында, сондай-ақ Қытайдың Харбин университетінде дәріс оқуға шақырылды. 1996-2000 жылдары Қытай ғылым академиясы жанындағы «Жасыл индустрия» мемлекеттік-коммерциялық ҒЗИ директоры қызметін атқарып, қытай тілінде іргелі монография жариялады.

Профессор Ж.Мамытовтың жетекшілігімен ұсынылған «Күріш дақылы өсірілетін сілтілі-тұздалған топырақтарды игерудің жаңа технологиясы (НТОЗ)» әлемдік тәжірибеде төңкеріс жасады. Топырақтағы тұздарды жылдап жуып-шаймай-ақ, игерудің бірінші жылында-ақ жоспарлы өнім алуға мүмкіндік беретін бұл әдіс Қазақстан, Өзбекстан және Қарақалпақстан аумақтарында 100 мың гектардан астам алқапқа енгізіліп, халықаралық деңгейде жоғары бағаланды.

2001 жылы Жекен Үмбетқұлұлы Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ға профессорлық қызметке шақырылып, өмірінің соңына дейін жас буынға дәріс оқыды. Ол университетке ауысқаннан кейін студенттерді 1-2 курстан бастап ғылыми жұмысқа баулудың және бакалавриаттан PhD докторантура деңгейіне дейінгі үздіксіз ғылыми жетекшілік етудің өзіндік мектебін қалыптастырды. Оның жетекшілігімен 14 кандидаттық және 2 докторлық диссертация қорғалды. Осы жүйелі тәрбиенің нәтижесінде даярланған А.Асылбекова, Е.Кәкімжанов, Ө.Тәукебаев, Г.Исанова, Д.Шоқпарова, К.Темірбаева, Ш.Лайсханов секілді шәкірттері бүгінде ұстаз салған сара жолды нық жалғастырып келеді.

Бүгінгі таңда ұстаз негізін салған ландшафттарға бейімделген егіншілік жүйесі біздің ғылыми ізденістерімізде одан әрі тереңдетіліп, заманауи радарлық және оптикалық спутниктік мәліметтерді өңдеу, вегетациялық индекстерді есептеу және машиналық оқыту алгоритмдері негізінде Жерді қашықтан зондау және кеңістіктік модельдеу әдістерімен байытылды. Жерді қашықтан зондаудың осы озық құралдары агроландшафттардың жай-күйін нақты уақыт режимінде бағалауға және топырақ ресурстарын цифрлық картографиялауға жаңа серпін берді.

Жекен Үмбетқұлұлы отбасының барлық мүшелері топырақты зерттеумен айналысатынын мақтаншыпен атап өтуге болады. Оның жұбайы, қызметтес серігі Ахан Тілеубекқызы дарынды топырақ зерттеуші-химик, доцент болды. Бүгінде ұлы Қанат аграрлық саладағы ғылыми-өндірістік кәсіпорынды басқарса, қызы Анар – экология магистрі, жобалау фирмасының бас директоры. Ал немерелері Ален, Шахназар және Ерназар спорт саласында ел намысын қорғап жүрген дарынды жастар.

Айжан АСЫЛБЕКҚЫЗЫ,
Картография және геоинформатика кафедрасының меңгерушісі, PhD, қауымдастырылған профессор

Университет кірпішін қаласқан ұстаз туралы сыр

Қазақтың мұңын айтып, жоғын жоқтайтын, елі үшін өміреніп, өзіндегі барды ескелең ұрпаққа дарытуды ойлайтын, жалынды жастарға ақыл қосып, тек соларды қолдайтын Алаштың нар тұлғалы азаматтары жоқ емес. Солардың бірі және бірегейі – «Құрмет» орденінің иегері, екі мәрте ҚР мәдениет қайраткері, Журналистер одағы сыйлығының лауреаты, Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың журналистика факультетінің аға оқытушысы, республикалық ән байқауларының жүлдегері, сазгер Құдиярбек Ағыбаевпен араздағы осындай достықтың жалғасын тапқанына да талай жылдың жүзі болыпты.

Тегі түрік Анахарсис бабамыздан қалған мына бір тәмсіл бар ғой: оның анасы грек қызы болған. Сондықтан грек тілін өз тіліндей меңгерген ол Грекияның Солон деген философына іздеп барып, «Саған дос болайын деп келдім» дейді. Солон оның өтінішін бірден қабылдамастан: «Досты өз елінен іздеген дұрыс болар» депті. Сонда Анахарсис бабамыз сөзден тосылмастан: «Сен өзіңнің еліңде тұрған жоқсың ба және өз сөзіңе жауап бердің. Бұл, ендеше, менімен достасқың келгені болар» депті. Мына адамның тегін емесін сезген Солон оны бірден жылы қабылдап, соңы өмір бойғы достыққа ұласыпты. Міне, сол сияқты Құдиярбекпен достығымыз да өткен ғасырдың 80-жылдарында Қостанай облысының астықты өңірінде басталған еді. Екеуіміз әр күнді бірге атырып, тыным таппай, телерадио эфиріне егінді алқаптан арнайы репортаждар жүргізген едік. Одан кейін де Құдиярбек он жылдан астам тәуелсіз ҚР Парламентінде арнайы тілші болып қызмет атқарды. Оның осынау еңбегі ескеріліп, «Қазақстан Конституциясына – 20 жыл» мерекелік медалімен наградталды.

Өмірдің сан алуан соқпағын көрген Құдиярбек Молдабайұлы 1987-2000 жылдары ұзақ уақыт Қазақ радиосында кіші тілшіден бастап, бас директордың міндетін атқарғанға дейін қызмет етті. Республикадағы тұңғыш электронды БАҚ-тың бірі ретінде Қазақ радиосында «Тәулік тынысы», «Панорама дня» секілді ақпараттық-сазды бағдарламалардың цифрлық аппаратурадан хабар таратуына атсалысты. Он үш жылдай республиканың газет-журналдарында еңбек етті. Құдиярбек жастайынан эссе, өлең, әңгіме, мақала жазып, Шерхан Мұртаза, Мұқағали Мақатаев, Шәмші Қалдаяқов, Бекен Жамақов сынды тұлғаларды өзіне мектеп етті.

1980 жылы көрнекті ақын М.Әлімбаевтың алғы сөзімен балаларға арналған бір топ өлеңі «Балдырған» журналында жарияланып, оқырман жылы қабылдаған еді. Содан бері оның әңгімелері, өлең-балладалары, очерктері республикалық басылымдарда жиі көрініп, «Жыл он екі ай», «Балалар әні», «Махаббат назы», «Береке бастауы», «Біз – октябратпыз» т.б. 10-нан астам жинаққа енді. «Қарлығаштар» – тұңғыш өлеңдер жинағы, «Үзіл-

меген үміт», «Парасат дәптері» деп аталатын повесі, «Айналайын», «Құлыншағым», «Сәлем – сөздің анасы» – балаларға арналған өлеңдері мен ертегілері, «Қазақ радиосы – 80», «Дешті Қыпшақ» – біздің сайт» (екі кітап) деп аталатын зерттеу кітаптары жарық көрді. Оның «Аймен жарысқан пошташы Жаманқұл», «Тазша бала», «Ала мысық», «Түйе қалай жыл басынан құр қалды?» деп аталатын сценарийлері бойынша «Қазақфильм» киностудиясында анимациялық фильмдер түсірілді.

Көңілі дархан Еділ,
жаны – Жайық,
Қасымның өлеңіне әні лайық.
Бойыңда бар өнерді
шығар жайып,
Қазақтың бір таланты –
Ағыбаев, –

деп қазаққа белгілі ақын Сәрсенбек Бекмұратұлы жырға қосқандай, «жігітке жеті өнер де аз» демекші, Қ.Ағыбаевтың бүгіндері телерадио эфирінен, ютуб арналарынан жиі орындалып жүрген отыздан астам әні де бар. 2001 жылы Оңтүстік Кореяның LG компаниясы шығарған «Караоке» ән дискісіне 20 әні енген. Оңаша отырып ән жазғанда рухани күш алып, ұлттық мұра құндылықтарымыз, салт-дәстүрімізді, әдет-ғұрпымызды насихаттап, оның бүгін мен ертеңін ойлайды. «Эстрада – заманның талабы. Алайда әнге деген көзқарас өзгеріп, дәстүрлі әнімізді ұмытпасак, оның түп негізін ұлттық әуендерімізден іздесек екен», – деген жақсы тілегі бар.

Өнер демекші, Құдиярбек досымыздың өмір жолы да өзі еңбек еткен ҚазМУ-мен тығыз байланысты. 1969 жылы Оңтүстік Қазақстан облысы Бәйдібек ауданының Алмалы ауылынан мектеп бітіріп келген жас түлек келесі жылы ҚазМУ-да ашылған алғашқы дайындық курсына түсіп, журналистика факультетіне қабылданады. 70-жылдары КазГУград қалашығының құрылысы қызу қарқынмен жүре бастады. «Университетстрой» тресі құрылып, бас корпусың іргесі көтерілді. Журналистика факультетінен екі студент: Әуез Бейсебаев пен Құдиярбек Ағыбаев 1974 жылы Спорт кафедрасы жанынан құрылған студенттік құрылыс отряды сапында (жетекшілері СССР спорт шеберлері В.Либерман, Ә.Бейсембеков) жаз бойы еңбек етіп, университеттің бас корпусы мен химия факультеттерінің

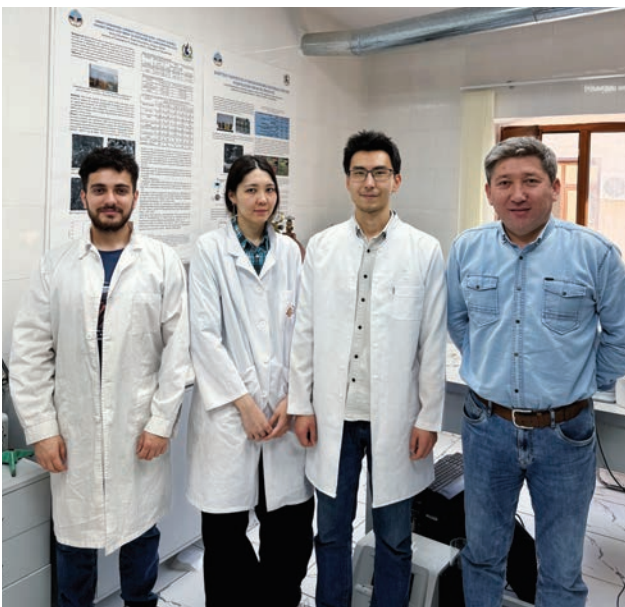
кірпішін қаласуға атсалысады. Одан бері де жарты ғасырдан көп уақыт өткенін ескерер болсақ, университет іргесін қаласқан адамдарды бүгінде іздеп табудың өзі қиын емес пе?!

Қ.Ағыбаев – ҚазҰУ жастарының сүйікті ұстазы, үш бірдей құлынының әкесі, жеті немеренің атасы. Соғыстан кейінгі 50-жылдардың ұрпағы ол – бір кісідей қиындықты көріп өскенін жасырмайды.

– Үш абысын – үш ананың мейірімі мен махаббатын бойыма сіңіріп өстім, – деп еске алады ол жастық шағын. – Абысындар апалы-сіңлідей тату болды, бір-бірінің балаларын бөлектемей, өзінкіндей өбектеп өсірді. Қазақ содан да болар, «мың өліп, мың тірілсе» де, жойылып кетпеді. Анам екі жарым айлығымда қайтыс болды. Рухы пейіштің төрінде шалқысын, жатқан зираты былай тұрсын, менде суреті де жоқ. Ағам сегіз жаста еді. Анамның абысыны Қалыш апам екеуімізді етегіне орап алды. Жолдасы соғыстан ауыр жараланып келісімен көз жұмған соң, Қалыш апам өзінің екі қызы Перизат пен Ұлбала әпкелерімді бізге салмақ түсірмесін деп, он бес-он алды жасында күйеуге беріп жіберді. «Әулеттің оты сөнбесін» деген оймен жалғыз өзі орыстың қойын бағып, қауын-қарбызын егіп, бар өмірін ағам екеуімізді аман сақтап қалуға арнады. Қалыш апам қартайып көз жұмғанда, мені өзінің абысыны Науат анама табыстады. Ол да бауырына басып, қамқорлық көрсетті. Күздің ызғарлы желі анамнан екі жарым айлығымда жетім қалған менің денемді самал боп аймалап сүйді, қыстың бет қаритын аязы жұдырықтай жүрегімен тараған қан тамырларыма айрықша жылу құйды, шілденің аптап ыстығы жаныма жай таптырар салқын леп боп есті, көктемнің жаймашуақ күні бұғанамды бекітіп, сүйектерімді қатайтып, аяғымнан қаз тұрғызды, – дейді ол.

«Тым болмаса, бір досы жоқ адам өмір сүрмей-ақ қойса болады» деген екен атақты Демокрит. Данагері айтқандай, жан-жағына шуақ шашып, өз кәсібінен берекет тауып, кішіге – аға, үлкенге – іні бола білген Құдиярбек Ағыбаевтай абзал азаматтың аразында жүргенін әріптестері, біз мақтан етеміз.

Әмір МОЛДАБЕКОВ,
филология ғылымының кандидаты

Жас буын ҒЫЛЫМДЫ ТАҢДАЙДЫ

Бүгінде экологиялық мәселелерді шешу жолында Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да ғылым мен инновацияны ұштастырған жаңа буын зерттеушілер қалыптасып келеді. Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының жас ғалым докторанттары Арман Жұмажанов, Дана Ахметжанова және Елнұр Арифзаде Жану проблемалары институтында ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізіп, экологиялық қауіпсіздік мәселелеріне тың серпін берді. Олардың жұмысына кафедра доценті, PhD, жетекші ретінде мен заманауи экологиялық ғылымның негізгі бағыттарын қамтып, жас зерттеушілердің ғылыми әлеуетін дамытуға шамам келгенше үлес қосудамын. Ғалымдардың зерттеулері су мен ауаның сапасын жақсартуға, топырақ ресурстарын қалпына келтіруге және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға бағытталған. Түрлі ғылыми тақырыптарды қамтығанымен, қоршаған ортаға антропогендік әсерді азайту жөніндегі ортақ мақсат олардың басын біріктіреді.

Елнұр Арифзаде өз зерттеулерінде йод изотоптарының әсеріне ұшырайтын су және ауа ортасының экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелерін қарастырады. Ол қауіпті заттарды тиімді ұстап, бейтараптандыратын цеолит-көміртеккі композиттік сорбенттерді қолдану арқылы өнеркәсіптік ластану мен радиациялық тәуекелдерді азайтуға бағытталған тың шешімдер ұсынууда.

Дана Нұрланқызы гидропоникалық жүйелерде қолданылатын цеолиттер мен өсімдік негізіндегі наносорбенттерге сүйене отырып, топырақ құнарлылығын арттырудың жаңа жолдарын зерттеуде. Оның ғылыми ізденістері топырақ құрылымын жақсартып қана қоймай, ауыл шаруашылығында экологиялық тепе-теңдікті сақтауға мүмкіндік береді.

Ал Арман Жұмажанов экологиялық таза шикізат негізінде су үнемдейтін наноцеллюлоза әзірлеу

арқылы су ресурстарын тиімді пайдалану мәселесіне назар аударып отыр. Оның зерттеулерінде тұйық су айналымын енгізу және органикалық еріткіштерді қолдану арқылы өндірістегі қалдықтарды азайту көзделген, бұл өз кезегінде экологиялық қауіпсіздікті арттыруға ықпал етеді.

Жалпы алғанда, аталған жас ғалымдардың ғылыми жұмыстары қазіргі экологиялық ғылымның негізгі үрдістерін айқын көрсетеді. Олардың зерттеу нәтижелері тек теориялық маңызға ғана болып қана қоймай, практикалық тұрғыда да кеңінен қолдануға бағытталған. Бұл өз кезегінде Қазақстанның ғылыми қауымдастығының жаһандық экологиялық мәселелерді шешудегі рөлінің артып келе жатқанын аңғартады.

Ерлан ДОСЖАНОВ,
PhD, Тұрақты даму бойынша ЮНЕСКО кафедрасының доценті

Недавно в Национальной академии наук РК состоялась знаковое событие для научного и экспертного сообщества — республиканская научно-практическая конференция на тему: «Теория национальной безопасности: современные парадигмы и перспективы развития». Конференция была организована Академией КНБ РК совместно с НАН РК при Президенте Республики Казахстан.

Обществу. Именно поэтому положения новой Конституции имеют стратегическое значение для дальнейшего развития Казахстана. Особую роль играет преамбула Конституции, в которой закреплены ключевые ценности государства. В ней подчеркиваются преемственность казахской государственности, унитарный характер государства, неприкосновенность территориальной целостности и независимости Республики Казахстан. Конституционно

женности и повышению уровня доверия граждан к государству. Отдельного внимания заслуживают экологические положения новой Конституции. В ней закреплена ответственность за охрану окружающей среды и бережное отношение к природе. Экологическая безопасность сегодня является составной частью национальной безопасности, поскольку климатические изменения, дефицит водных ресурсов и экологические кризисы оказы-

ва. Поэтому конституционные реформы всегда имеют особое историческое и политико-правовое значение. Одной из ключевых особенностей новой Конституции является усиление внимания к вопросам национальной безопасности. Сегодня национальная безопасность включает в себя защиту личности, общества и государства. Речь идет о сохранении суверенитета, территориальной целостности, конституционного строя, общественной стабильности,

В преамбуле Конституции образование, культура, наука и инновации определены как важнейшие ценности государства. Подготовка высококвалифицированных кадров, развитие правовой культуры и цифровой грамотности становятся важными условиями укрепления устойчивости государства и общества. Таким образом, новая Конституция Республики Казахстан является не только политико-правовым документом, но и стратегической осно-

Ученые обсуждали ключевые аспекты национальной безопасности

На уникальной диалоговой площадке, организованной Академией КНБ РК совместно с Национальной академией наук при Президенте РК, собрались ведущие ученые, правоведы, руководители государственных структур и ректоры крупнейших университетов страны. В работе конференции приняли участие представители профессорско-преподавательского состава КазНУ имени аль-Фараби — заместитель Председателя Правления, Первый проректор профессор, Дуйсенов Е.Э., директор Института государства и права им. Г.С. Сапаргалиева доцент Салимгерей А.А., профессор кафедры теории и истории государства и права, конституционного и административного права Ибраева А.С., декан юридического факультета профессор Ахатов У.А. и заведующая кафедрой теории и истории государства и права, конституционного и административного права доцент Усеинова К.Р.

Ключевой лейтмотив прошедшего форума: национальная безопасность окончательно перестает быть исключительно прикладной задачей силовых ведомств и оформляется как фундаментальная, междисциплинарная отрасль науки. В условиях глобальной турбулентности государство нуждается не просто в ситуативном реагировании, а в глубоком научном осмыслении новых вызовов.

В форуме выступил с докладом д.ю.н., профессор Казахского национального университета им. аль-Фараби Еркин Дуйсенов на тему «Конституционные основы обеспечения национальной безопасности».

— Развитие современного казахстанского общества получило отражение в новой Конституции Республики Казахстан, принятой на республиканском референдуме 15 марта 2026 года. Конституционная реформа направлена на укрепление государственности, обеспечение устойчивого развития страны и повышение эффективности системы национальной безопасности.

Сегодня национальная безопасность рассматривается не только как защита границ и суверенитета государства, но и как обеспечение политической стабильности, общественного согласия, прав человека, информационной, социальной, экономической и духовно-нравственной безопасности

закреплены идеи «Справедливого Казахстана», принцип «Закон и Порядок», а также уважение к историческому наследию, культуре, образованию и науке. Эти положения формируют духовно-ценностную основу национальной безопасности.

В новой Конституции закреплено, что единственным источником государственной власти и носителем суверенитета является народ Казахстана. Это усиливает демократические основы государства и укрепляет легитимность власти. Особое значение имеет положение о том, что изменения и дополнения в Конституцию вносятся путем всенародного референдума. Такая модель повышает устойчивость конституционного строя и создает дополнительные гарантии защиты государства от политических кризисов и дестабилизации.

Одним из ключевых направлений конституционного обеспечения национальной безопасности является защита прав и свобод человека. Новая Конституция расширяет гарантии неприкосновенности частной жизни, защиты персональных данных, банковской тайны, тайны переписки и цифровых коммуникаций. В условиях цифровизации данные нормы приобретают особое значение, поскольку современные угрозы связаны не только с традиционными формами преступности, но и с киберугрозами, незаконным использованием персональных данных и информационным воздействием.

Важным направлением является и конституционная защита труда. Конституция закрепляет право каждого человека на труд, свободный выбор профессии и рода деятельности, безопасные условия труда и социальную защиту. Эти положения имеют не только социальное, но и стратегическое значение. Стабильная занятость населения, достойные условия труда и социальные гарантии способствуют укреплению общественной стабильности, снижению социальной напря-

вают прямое влияние на устойчивое развитие государства.

Таким образом, новая Конституция Республики Казахстан формирует современную конституционную модель обеспечения национальной безопасности. Она основывается на принципах суверенитета, народовластия, законности, защиты прав человека, социальной справедливости, защиты семьи, труда и традиционных ценностей. Практическая реализация этих конституционных норм, улучшение законодательной базы и высокий уровень правовой культуры общества — ключевые факторы, влияющие на их эффективность, — отметил профессор Еркин Дуйсенов.

На конференции обсуждались ключевые аспекты национальной безопасности. Особое внимание было уделено правовым основам и развитию правовой культуры в Казахстане в контексте недавних изменений в законодательстве. В этом направлении с докладом выступила д.ю.н., профессор КазНУ им. Аль-Фараби Алуа Ибраева:

— Конституция является фундаментом государственности, правовой системы и общественного развития любой страны. Именно Конституция закрепляет базовые ценности государства, определяет пределы власти, гарантирует права и свободы человека, обеспечивает стабильность общественных отношений и стратегическое направление развития общест-

международного согласия, прав и свобод граждан. Особую актуальность эти вопросы приобретают в условиях цифровизации, информационных угроз, геополитической нестабильности, распространения экстремизма, киберугроз и попыток внешнего информационного воздействия.

В новой Конституции закреплены нормы, направленные на защиту национальной безопасности и общественного порядка. Подчеркивается недопустимость пропаганды насильственного изменения конституционного строя, нарушения территориальной целостности, разжигания социальной, национальной, религиозной розни, а также подрыва национальной безопасности государства.

Особое значение приобретает защита информационного и цифрового пространства. Современные технологии создают не только новые возможности, но и новые угрозы: незаконный сбор персональных данных, киберпреступность, вмешательство в частную жизнь, распространение деструктивной информации. В связи с этим Конституция усиливает гарантии неприкосновенности частной жизни, защиты персональных данных, банковской тайны, цифровых коммуникаций и иных конфиденциальных сведений.

Следует подчеркнуть, что вопросы национальной безопасности напрямую связаны с развитием науки, образования и человеческого капитала.

вой дальнейшего укрепления государственности, обеспечения национальной безопасности и устойчивого развития страны в современных условиях.

В ходе пленарной и двух панельных сессий эксперты разобрали многоуровневую архитектуру современной безопасности:

1. Переосмысление правовых основ функционирования государства и влияние новых конституционных реформ на общую безопасность Республики Казахстан.

2. Трансформация военной доктрины в эпоху гибридных войн и технологической революции, а также детальный анализ уроков вооруженных конфликтов XXI века.

3. Вектор угроз стремительно смещается в киберпространство. Цифровая трансформация и развитие искусственного интеллекта рассматриваются как новый источник вызовов для права и государственного суверенитета.

4. Острая проблема водной безопасности в Центральной Азии и дилемма сохранения суверенитета в условиях глобальных миграционных процессов многополярного мира.

Подобная синергия академической науки и практического опыта государственных структур — это критически важный шаг для выработки превентивных механизмов защиты национальных интересов. Только строгий, научно-обоснованный подход способен обеспечить устойчивость и прогресс нашего государства перед лицом неклассических угроз завтрашнего дня.

На форуме начальник Академии КНБ Республики Казахстан, доктор юридических наук и профессор Ахат Габбасович Мукашев торжественно вручил юбилейную медаль «ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Академиясына 50 жыл» профессору Ибраевой А.С. и доценту Салимгерей А.А., которые представляют Казахский национальный университет имени аль-Фараби.

Каиржан ТУРЕЖАНОВ

Болашақ энергиясы

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-да Қазақстан-Франция геоэнергетика орталығының 15 жылдығына арналған салтанатты шара өтті. Мерейтой халықаралық ынтымақтас-тықтың, сапалы білім мен ғылымның табысты үлгісін тағы бір мәрте айқындады.

Бұл іс-шараға ғалымдар, дипло-маттар, серіктес жоғары оқу орында-рының өкілдері, студенттер мен түлектер қатысты. Жиында ҚазҰУ ректоры Жансейіт Түймебаев орталықтың Қазақстан мен Еуропа арасындағы білім мен ғылым көпіріне айналғанын атап өтті. Ректор-дың айтуынша, 15 жыл ішінде орталық энергетика саласына қажетті жоғары білікті мамандар даярлап, өз тиімділігін дәлелдеді. Шара барысында қосдипломды білім беру бағдарламаларын дамыту мәселесіне ерекше назар аударылды. Бүгінде бұл бағыт жоғары білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі саналады. Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Механика кафедрасы және Қазақстан-Франция геоэнергетика орталығы осы бас-таманы жүйелі түрде қолдап, шетелдік

университеттермен бірлескен білім беру бағдарламаларын табысты жүзеге асырып келеді. Бұл жұмыс БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарымен де сабақтас. Атап айт-қанда сапалы білімге бағытталған ТДМ-4, қымбат емес және таза энергияға қатысты ТДМ-7, сондай-ақ серіктестікті нығайтатын ТДМ-17 мақсаттарын іске асыруға өз үлесін қосуда. Іс-шараның халықаралық деңгейін Францияның Қазақстандағы төтенше және өкілетті елшісі Сильван Гиогге мен University of Lorraine университетінің өкілі Сесиль Нувельдің қатысуы айқын-дады. Олар орталықтың табысты ака-демиялық әріптестік үлгісі екенін атап өтті. Осы шарада маңызды сәттердің бірі – түлектерге диплом табыстау рәсімі болды. Бұл жас мамандар үшін жаңа кәсіби кезеңнің бастауы. Орталықтың қалыптасу тарихы мен негізін қалаушы, академик Айдархан Қалтаевтың баяндамасында көрініс тапты. Бүгінде орталық білім беру мен ғылыми зерттеулерді ұштастырған маңызды алаңға айналып отыр. Шара түлектер кездесуі, еркін фор-маттағы әңгімелесумен қорытынды-ланды.

Динара ЕЛЕУСІЗҚЫЗЫ,
Механика кафедрасының
ассистент-профессоры, ф.-м.ғ.к.

Өндіріс пен білім беру жүйесінің ықпалдастығы

ҚазҰУ-дың Жалпы және бейорганикалық химия кафедрасының до-центтері Р.Рысқалиева, О.Пономаренко, Л.Бейсембаева және мен Алматы қаласындағы «Цин-Каз» ЖШС томат пастасы, кетчуп және маринадтар өндіретін ірі қазақстандық кәсіпорнында өндіріс қызметкерлерімен кездесу өткізіп, дәріс оқыдық.

Аталған іс-шара БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарының бірі – «ТДМ 12: Жауапты тұтыну және өндіріс» бағытын жүзеге асыру аясында ұйымдастырыл-ды. Кездесудің негізгі мақсаты білім беру жүйесі мен өндіріс арасындағы өзара ықпалдастықты күшейту, тәжіри-бе алмасу және заманауи өндірістің талаптарына сай білікті мамандар даярлау мәселелерін талқылау болды. Қазіргі таңда өндіріс пен білімнің тығыз байланысы экономиканың тұ-рақты дамуының басты факторларының бірі. Осыған байланысты жоғары оқу орындары теориялық біліммен қатар, практикалық дағдыларды дамытуға ерекше көңіл бөлуі тиіс. Мұндай ынты-мақтастық студенттердің өндірістік тә-жірибеден өтуіне, нақты технологиялық процестермен танысуына және кәсіби құзыреттіліктерін арттыруға мүмкіндік береді. Кездесу барысында өндіріс өкілдері мен оқытушылар арасында дуалды оқы-ту жүйесін дамыту, оқу бағдарламала-рын өндіріс талаптарына бейімдеу, сондай-ақ ғылыми зерттеулердің нәти-желерін өндірісте қолдану мәселелері кеңінен талқыланды. Бұл өз кезегінде

ғылым, білім және өндіріс интегра-циясын нығайтып, инновациялық техно-логияларды енгізуге жол ашады. Іс-шара аясында қатысушыларға мынадай тақырыптар бойынша дәріс ұсынылды: «Қызанақты өсіру техно-логиясы», «Қызанақтың пайдалы қасиет-тері», «Томат өнімдерінің кулинарлық қолданылуы», «Ашық жерде қызанақ өсіру ерекшеліктері». Дәріс барысында өндірістік шикізатты дұрыс таңдау, оның сапасын арттыру, сақтау және өңдеу технологиялары, сондай-ақ экология-лық таза өнім өндірудің заманауи тәсілдері жан-жақты қарастырылды. Аталған іс-шара білім, ғылым және өндіріс арасындағы байланысты нығай-туға, бәсекеге қабілетті мамандар даяр-лауға және тұрақты даму мақсаттарына сәйкес жауапты өндірісті дамытуға бағытталған маңызды қадам болды. Ал-дағы уақытта осындай ынтымақтастықты кеңейту, жаңа серіктестіктер орнату және тәжірибеге бағытталған оқытуды дамыту өзекті болып қала береді.

Бейқұт БАЛҒЫШЕВА,
Жалпы және бейорганикалық химия
кафедрасының доценті

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық универси-тетінің «Парасат» кәсіп-одағы 1 маусым – Халық-аралық балаларды қорғау күніне орай, Әскери кафедрала мерекелік іс-шара ұйымдастырды.

Мерекеге қатысушыларды «Парасат» кәсіподағының төра-ғасы Т.Мекебаев пен Әскери кафедраның басшысы, полков-ник О.Ажимов құттықтады. Мақсат балалардың шығар-машылық және спорттық қабі-леттерін дамыту, олардың бос уақытын мазмұнды өткізуіне

«Парасат» кәсіподағы балаларды қуантты

жағдай жасау және көтеріңкі көңіл күй сыйлау болды. Іс-шара барысында түрлі ойындар, спорттық жарыстар және «Бақытты ел – бақытты балалық шақ» атты шығарма-шылық байқау жеңімпаздары-ның қатысуымен концерттік бағдарлама ұйымдастырылды. Атап айтқанда ләңгі тебу, асық ату және тоғызқұмалақ сияқты ұлттық спорт түрлерінен са-йыстар өткізіліп, балалар өз шеберліктерін көрсетті. Сонымен қатар балалар ас-

фальтқа сурет салу байқауына, әуе шарларын ату, арқан тарту, спорттық эстафета және шах-мат жарыстарына белсенді қатысты. Қызықты әрі тартысты өткен бәсекелерде жеңімпаз атанған балалар арнайы дип-ломдар және бағалы сыйлық-тармен марапатталды. Шара соңында қатысушы-лар мен ата-аналар ұйымдас-тырушыларға алғыстарын білдіріп, мерекелік кеш көтерің-кі көңіл күймен аяқталды.

Қайыржан ТӨРЕЖАН

ҚҰРЫЛТАЙШЫ: Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің Басқарма Төрағасы – Ректоры Жансейіт ТҮЙМЕБАЕВ	Ақпарат және коммуникациялар департаментінің директоры Қаншайым БАЙДӘУЛЕТ Бас редактор: Гүлнар ЖҰМАБАЙҚЫЗЫ Жауапты хатшы-дизайнер: Талғат КІРШІБАЕВ Тілшілер: Қайыржан ТӨРЕЖАН, Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ Фототілші: Марат ЖҮНІСБЕКОВ Корректор: Күләш ҚАДЫРБАЕВА	МЕКЕНЖАЙЫ: 050040, Алматы қ., Әл-Фараби даңғылы, 71, ректорат, 3-қабат, №305, 307 бөлме. Байланыс телефоны: 377-33-30, ішкі: 32-27, 32-28, тікелей: 377-31-48. - Электронды мекенжай: kaznugazeta@gmail.com - Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Алматы-Болашақ» АҚ баспаханасында басылды. Кезекші редактор: Гүлзат НҰРМОЛДАҚЫЗЫ	Бағасы келісім бойынша. Газетке жазылу индексі: 64787 Таралымы – 2000 Тапсырыс №1228 - Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді. - Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды. «Qazaq universitetine» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті. - Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.
--	--	---	--